

МУЛЬТИМЕДІЙНІ ЗАСОБИ У ФОРМУВАННІ ПРОСТОРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ

Процес інформатизації суспільства змінює вимоги до освіти.

Одним із засобів інформаційних і комунікаційних технологій є мультимедійні, які використовують різні програмні і технічні засоби з метою найбільш ефективною дії на користувача, який стає одночасно і читачем, і слухачем, і глядачем.

Практика свідчить, що мультимедіа є ефективною освітньою технологією завдяки властивим їй інтерактивності, гнучкості та інтеграції різних типів інформації. Із розвитком мультимедійних технологій комп'ютер став, окрім іншого, засобом навчання здатним наочно подавати різну інформацію. Як наслідок, відбувається розвиток творчого потенціалу учнів, їхньої здатності до комунікативних дій, навичок пошукової і дослідницької роботи.

На уроці історії вчитель, поряд із подачею нових фактів та їхніх причинно-наслідкових зв'язків, працює з учнями над понятійним апаратом, персоналіями, формує хронологічну й просторову орієнтацію.

Серед найважливіших завдань учителя – організувати навчальну діяльність так, щоб матеріал уроку запам'ятовувався учнем. Психологи вважають, що ефективно запам'ятовування забезпечує поєднання вербальної та візуальної подачі нового матеріалу.

Виходячи із цих теоретичних напрацювань автори пропонують, як один із можливих варіантів візуалізації навчального матеріалу інтерактивну історико-географічну карту [«Чортківська наступальна операція Української Галицької Армії»](#). У якості представлення можливостей та результатів впровадження методики інтерактивного картографування в навчальний процес, зокрема для вивчення історії та реалізації міжпредметних зв'язків, обрано платформу ArcGIS Online, а саме інтерактивний конструктор побудови карт-історій (Map Story). Конструктор працює в браузері і не потребує знань геоінформаційних систем, дає можливість в інтерактивному режимі відтворити різноманітні історичні події і складається з веб-карти і мультимедійного контенту.

Створений авторами картографічний додаток найкраще підходить для послідовного представлення окремих локацій, що супроводжується фото або відеоматеріалами, підписами місць і коротким пояснювальним текстом. Фотографії або відео виконують роль певних орієнтирів, які допомагають користувачу у виборі місця на карті і візуально доповнюють характеристику такого місця (рис. 1.).

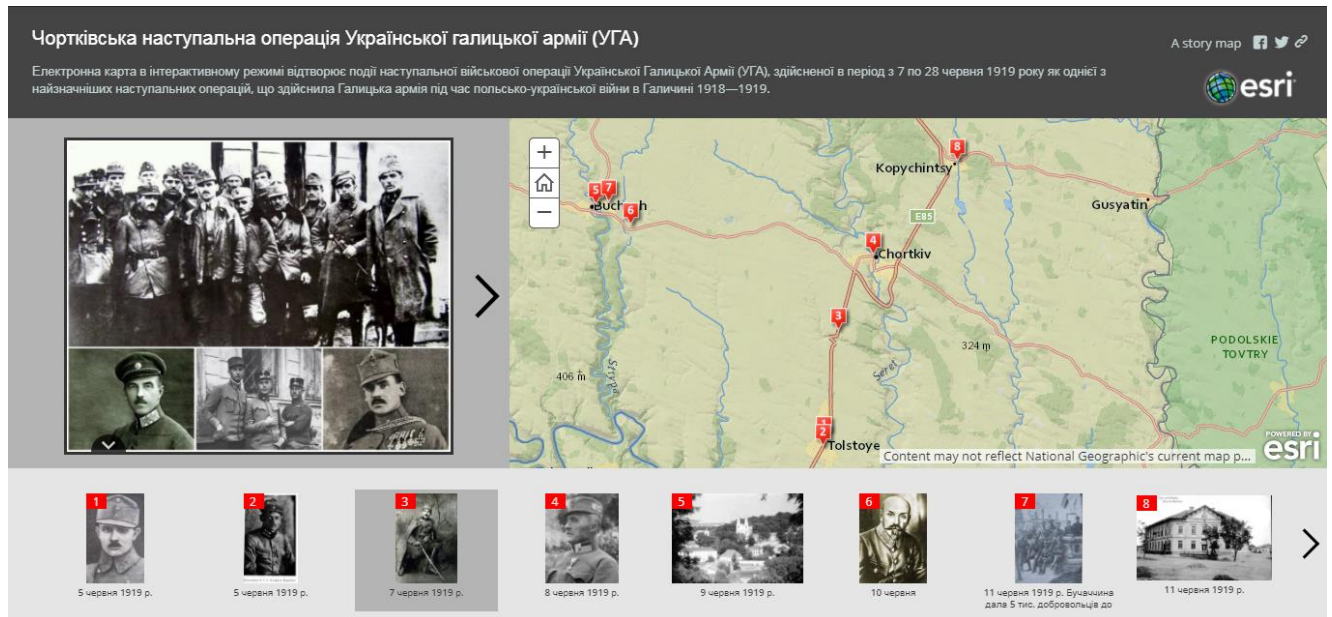

Рис. 1. Інтерфейс картографічного додатку «Чортківська наступальна операція Української Галицької Армії».

Запропонована карта може бути використана при вивченні третьої теми історії України у десятому класі зокрема питань: «Проголошення ЗУНР. Є. Петрушевич. Створення УГА. Злука УНР і ЗУНР. Українсько-польська війна. Створення Української Галицької армії». Окрім того, її можна використати у краєзнавчій роботі.

При складанні інтерактивної карти подій польсько-української війни 1918-1919 рр. періоду існування Західноукраїнської Народної Республіки використано такі принципи:

- інтеграція навчальних предметів (у даному випадку – історія України, Всесвітня історія, географія);
- лаконічність – зображення і текст містять лише ті елементи, що несуть найсуттєвішу інформацію;
- хронологічна й просторова послідовність.

Учням пропонується для засвоєння один із найвідоміших епізодів польсько-української війни – Чортківський наступ УГА, або за тодішньою термінологією, Чортківська офензива.

Чортківська офензива була останньою відчайдушною спробою Галицької армії визволити окуповані поляками західноукраїнські землі і врятувати незалежність ЗУНР. Вона засвідчила перед світом незламну волю українського народу обороняти свою Батьківщину. Невдалий фінал операції насамперед визначили ті обставини, які зумовили й загальну поразку Галицької армії у війні.

Узимку-навесні 1919 р. Антанта надала Польщі великі партії сучасної зброї, боєприпасів, харчів, одягу, медикаментів. Туди скеровано також досвідчені кадри: у Війську Польському служили або перебували у складі військових місій сотні французьких офіцерів. Отже, "Озброєні по останньому слову" науки організованого убийства, - зазначав Володимир Винниченко, - мали багато переваги над неодагненими, зле взутими, скупі й бідно озброєними військами

Національної Ради. Але той факт, що ці війська, без техніки, без допомоги, без амуніції впродовж кількох місяців не тільки стримували наскоки антантського злодійкуватого хама, а ще й не раз били його, показує, яка велика сила духу була в тихі дійсно героях”.

Внаслідок міжнародної ізоляції, у травні-червні 1919 р. повністю припинилося надходження людей, зброї і боєприпасів з Австрії та Чехо-Словаччини. Втягнута у запеклу і важку боротьбу з більшовицькою Росією УНР не змогла реально допомогти братній республіці, бо сама опинилася в критичній ситуації. Свою роль відіграли й інші фактори, які визначили перевагу збройних сил Польщі кількісно і якісно, зокрема, в укомплектуванні армії рядовими, підофіцерським, офіцерським і генеральським складом (нагадаймо хоч би те, що у війні брали участь більше двох десятків польських генералів, тим часом як в УГА їх налічувалися одиниці).

Польська армія була набагато краще озброєна новими зразками французької, англійської, німецької та американської зброї і бойової техніки, в той час коли Галицька задовольнялася здебільшого малоефективною австрійською і в кращому випадку російською зброєю. Супротивнику сприяла наявність розвинутих комунікацій на його території, яка дозволяла маневрувати кіннотою (її у поляків було в кілька разів більше), панцерними, потягами та автобронетехнікою, швидко зосереджувати їх на напрямках головних ударів або для контрударів. Отже, навіть за найсприятливіших умов, сподіватися на повний успіх операції було б надто оптимістично.

Список використаних джерел

1. Десятов Д. Л. Використання мережевого геосервісу GOGLE-maps в процесі навчання історії [Текст] / Д. Десятов // Історія в школі. – 2013. – № 6. – С. 22-24
2. Десятов Д.Л. Організація кооперативної діяльності учнів засобами мережевих технологій / Д.Л. Десятов. – Х. : «Основа», 2016. – 95с. – (Б-ка журналу "Історія та правознавство"; вип.10(154)).
3. Литвин м. Українсько-польська війна 1918-1919 рр. – Львів: Інститут Українознавства НАНУ; Інститут Центрально-Східної Європи, 1998. – 488 с.
4. Литвин М., Науменко К. Історія ЗУНР. – Львів: Інститут українознавства НАНУ; Видавнича фірма «ОЛІР», 1995. – 386 с. іл.
5. Мокрогуз О.П. Роль мультимедійних засобів у формуванні інформаційної компетентності. – Х.: Вид. група «Основа», 2017. – 95 [1] с. – (Б-ка журналу "Історія та правознавство"; вип. 5(161)).
6. Олексюк О.Р., Олексюк В. П. Актуалізація синергетичного підходу у дослідженні відкритої освіти. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 2 : Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання : зб. наук. праць. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. Вип. 19 (26). С. 113-117.